

SPEELRUIMTE. Een structurele lezing van het evangelie; door *Joop, Smit*. Gooi en Sticht, Hilversum, 1981. 144 blz. f 19,90.

Joop Smit is *voor* de lezers van *School en Godsdienst* geen onbekende. Wie de afgelopen jaargangen nog eens doorkijkt, komt daarin twee reeksen van artikelen tegen die diè hem zijn geschreven: *Van wonderen verhalen* en *Gelezen bij Lucas*. Het idee om dit boek te schrijven is ook gegroeid uit een *verzoek* van de redactie van *School en Godsdienst* om de lezers wat meer in de keuken van de exegete te laten kijken. Een viertal hoofdstukken van dit boek is dan ook terug te vinden in de artikelenreeks *over Lucas*. De bedoeling van het boek is de lezer *vertrouwd* te maken met een aantal handreikingen om een bijbeltekst te verstaan. Joop Smit gebruikt hiervoor de methode van de structurele leeswijze, d.w.z. gewoon uitgaan van de tekst zoals die er nu ligt en proberen de innerlijke samenhang ervan te verduidelijken. Op deze manier wil de auteur een poging doen de bijbel *voor* de doorsnee-lezer toegankelijk te maken, als een boek waarin een hele bundel geloofsverhalen staat. Te lang immers, meent Smit, is de bijbel een 'super-geschiedenisboek' geweest of beschouwd als een groot 'citatenoek, waarmee theologische kruiswoordpuzzels kunnen worden opgelost'.

De lezer wordt volgens deze structuur-analytische methode gekonfronteerd met een *zevental* bijbelse passages (Zacheüs, de zondares, het verloren schaap, een man had twee zoons, de arbeiders in de wijngaard, de Farizeeër en de tollenaar, de overspelige *vrouw*). Met *verbluffende eenvoud* en op ontnuchterende wijze worden deze teksten ontdaan van alle stof en spinrag die zich daarop in de loop der tijden hebben afgezet. De keuze van precies *déze zeven* teksten moge dan op het eerste gezicht een toevallige en intuïtieve geweest zijn: met recht en reden toont Smit aan, dat de gemeenschappelijke grondtoon van deze passages hem in het hart van het evangelie *voeren* en een karakteristieke en authentieke trek van Jezus' optreden laten zien. Een excurs naar de Romeinenbrief van Paulus onderschrijft deze konklusie nog eens extra. Het boek sluit af met een aantal 'praktische wenken'. Uit eigen ervaring weet Smit dat het dikwijls knap lastig is om groepsgewijze bijbelteksten te bespreken. Toch is hij van mening dat mensen met behulp van de structuuranalytische methode *verantwoord* en zinvol bezig kunnen zijn. Vandaar enkele handreikingen die daarbij van nut kunnen zijn. Joop Smit is er m.1. op treffende en indringende wijze in geslaagd om zijn lezers een aantal bijbelse verhalen mee te laten ontrafelen; geen droge technisch-exegetische verhandelingen, maar op de praktijk van het alledaagse leven betrokken situatieschetsen. Duidelijk wordt, dat het verhaal van Jezus je steeds opnieuw wakker schudt uit je droom, en een nieuwe 'speelruimte' creëert waarbinnen mensen elkaar weer echt kunnen ontmoeten.

Een uitstekend boek!

Jan Simons